

عواقب فاجعه بار کاهش نرخ سرمایه گذاری صنعتی

اشاره:

مهندس مباشر با اعلام این مطلب که دستگاه دیپلماسی اقتصادی کشور در بحث کرونا به شدت ضعیف عمل کرد و اکثر کشورهای همسایه با مسدود کردن مرزهای زمینی و هوایی خود مبادلات کالایی را غیرممکن ساختند؛ ادامه داد: «البته گشایش‌هایی حاصل شده است ولی تا جبران خسارت وارده، راه درازی در پیش داریم.»

این صنعتگر تأکید می‌کند: «آمار دقیقی از میزان کاهش تولیدات صنایع نساجی به دلیل شیوع کرونا در دسترس نیست ولی به دلیل رکود حاکم بر بازار و محدودیت‌های صادراتی روند فعالیت واحدهای تولیدی نساجی با اخلال روبرو شده است و این امر موجب کاهش حداقل ۳۰ درصدی تولید گردیده است.»

مدیرعامل شرکت موکت پردیس یزد، ضمن اشاره به بلندتر و قطورتر شدن دیوار بی‌اعتمادی بین صادرکنندگان و بانک مرکزی اذعان داشت: «اخیراً اصلاحاتی در بسته سیاستی بازگشت ارز حاصل از صادرات صورت ولی هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم و با شناختی که از سیاست‌ها و روش کار و اخلاق و منش رئیس کل بانک مرکزی داریم بعید است در دوران مدیریت ایشان بتوان انتظار همراهی و مساعدتی با صادرکنندگان بخش خصوصی کشور داشت.» متن کامل این گفت‌وگو از نظراتان می‌گذرد:

هستیم از همان قسم مشکلاتی است که پیش از این نیز صنعتگران با آن مواجه بوده‌اند ولی باید توجه داشت که در حال حاضر کمبود نقدینگی و مشکلات مربوط به تأمین مواد اولیه و لوازم یدکی بخصوص از خارج از مرزهای کشور به مهمترین چالش صنعت تبدیل شده است. با افزایش سرسام‌آور نرخ ارز و در پی آن افزایش بهای مواد اولیه حجم سرمایه در گردش مورد نیاز واحدها به شدت افزایش یافته و نظام بانکی نیز در این زمینه مساعدتی به عمل نمی‌آورد.

از دیگر سو مشکلات مربوط به واردات مواد اولیه و لوازم یدکی تبدیل به یکی از مهمترین چالش‌های صنعتگران شده است. رویه‌های سخت و پیچیده اداری واردات کالا در وزارت صمت، بانک مرکزی و گمرک از یک طرف و از طرف دیگر مشکلات مربوط به تحریم‌ها که مبادلات مالی و لجستیکی را سخت و در بعضی موارد غیر ممکن ساخته ایام سختی را برای

به شدت تحت تأثیر قرار داده است حتی اقتصادهای توسعه یافته هم از اثرات مخرب کرونا از قبیل رکود اقتصادی و کاهش رشد اقتصادی و افزایش بیکاری در امان نبوده‌اند. بدیهی است اقتصاد ایران که مدتهاست از مشکلات ساختاری رنج می‌برد از این بیماری رنج مضاعف می‌برد به واقع این بحران فقط بحرانی از بحرانها در کشور ماست.

آمارهای رسمی نشان می‌دهد که نزدیک به ۳/۵ میلیون از شاغلین رسمی کشور به‌طور مستقیم در معرض آسیب ناشی از شیوع کرونا قرار گرفته‌اند. بیش از ۱/۵ میلیون کارگاه تولیدی دچار توقف فعالیت شده‌اند. بیش از ۴ میلیون شاغل غیررسمی در کشور در معرض توقف یا کاهش فعالیت، کاهش سطح درآمد و حتی اخراج از محل کار قرار گرفته‌اند. بخش عمده واحدهای تولیدی نساجی هم از جمله صنایعی هستند که در این اوضاع آسیب دیده‌اند و

در بسته سیاستی بازگشت ارز حاصل از صادرات صورت ولی هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم و با شناختی که از سیاستها و روش کار و اخلاق و منش رئیس کل بانک مرکزی داریم بعید است در دوران مدیریت ایشان بتوان انتظار همراهی و مساعدتی با صادرکنندگان بخش خصوصی کشور داشت.

راه برون رفت از بحرانی که اقتصاد و صنعت

کشور با آن مواجه است را در چه می بینید؟

راهی جز تغییر نگاه حاکمیت و در اولویت قرار دادن اقتصاد نداریم. مادامی که اولویت حاکمیت اقتصاد نباشد وضع به همین شکل خواهد ماند. فراموش نکنیم وضعیت فعلی حاصل مجموعه‌ای از اشتباهات مکرر در عرصه سیاست‌گذاری در طی سالهای متمادی است که موجب شده است تنگنای بی سابقه‌ای گریبانگیر فضای کسب و کار کشور گردد. در این بین عدم توجه حاکمیت به نظرات و ظرفیتهای بخش خصوصی ابعاد تراژیک بخود گرفته است سیاستگذاران ما بخش خصوصی را بطور کامل کنار گذاشته‌اند و یا در حد زینت‌المجالس تنزل داده‌اند.

یکی از مهمترین انتظارات بخش خصوصی که با تصویب قانون بهبود فضای کسب و کار به الزام قانونی تبدیل شده است مورد توجه قرار دادن نظرات بخش خصوصی است در ماده ۲ این قانون آمده است: «دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به فضای کسب و کار و برای تدوین مقررات و آئین‌نامه‌ها نظر کتبی اتاق‌ها و تشکل‌ها را جویا و ضمن بررسی نظرات آنها برای حضور در جلسات تصمیم‌گیری از آنها دعوت به عمل آورد.»

ماده ۳ این قانون نیز بر نظرخواهی از فعالان اقتصادی تأکید دارد. متأسفانه از ظرفیت این قانون استفاده بهینه صورت نگرفته و بخشهای مختلف اجرایی هر کدام به نوعی از اجرای آن سرباز زدند. اجرای این قانون می‌بایستی به مطالبه عمومی بخش خصوصی کشور تبدیل شود.

تهیه و تنظیم: سیدضیاءالدین امامی رؤف

صنعت گردیده و میزان وابستگی کشور به کالاهای ساخته شده خارجی را افزایش داده و نیز موجبات از دست رفتن بازارهای صادراتی می‌گردد.

به نظر من این زنگ خطری است که از نگاه دولتمردان جدی گرفته نشده است و در سال‌های آتی کشور را دچار آسیب‌های فراوان خواهد ساخت.

وضعیت صادرات محصولات نساجی در حال

حاضر چگونه است؟ تأثیر کرونا بر صادرات به چه

میزان است؟

هرچند صادرات از پاندمی کرونا تأثیر پذیرفته ولی سوء سیاست‌های بانک مرکزی موجبات بروز مشکلات بیشتری در این مسیر گردیده است در بحث کرونا متأسفانه دستگاه دیپلماسی اقتصادی کشور به شدت ضعیف عمل کرد و اکثر کشورهای همسایه با مسدود کردن مرزهای زمینی و هوایی خود مبادلات کالایی را غیرممکن ساختند که البته اخیراً گشایش‌ها حاصل شده است ولی تا جبران خسارت وارده راه درازی در پیش داریم. مشکلات مربوط به مبادلات مالی که پیش از این نیز به دلیل تحریم‌ها چالش برانگیز شده بود هم در دوران کرونا تشدید گردید.

اما اگر از بحث کرونا بگذریم آسیب اصلی را سیاست‌های بانک مرکزی به بخش صادرات کشور وارد کرد. از فروردین ۹۷ تاکنون سکان سیاست‌های ارزی و صادراتی کشور به دست بانک مرکزی سپرده شده است و این بانک نیز بدون در نظر گرفتن شرایط کشور و نیز برخلاف نظرات تشکل‌ها و اتاق‌های بازرگانی و صاحب‌نظران اقتصادی نسبت به صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های متعدد اقدام نموده است. در واقع سیاست‌های تنبیهی بانک مرکزی موجب شده که صادرکنندگان شناسنامه دار و اصیل کنج عزلت‌گزیده و گروهی با استفاده از کارت‌های بازرگانی کاغذی میدان‌دار صادرات گردند. متأسفانه تلاش‌های اتاق بازرگانی و تشکل‌های صنفی از جمله انجمن صنایع نساجی ایران نیز تاکنون نتوانسته است تأثیر چندانی بر تصمیمات بانک مرکزی بگذارد و دیوار بی‌اعتمادی بین صادرکنندگان و بانک مرکزی روز به روز بلندتر و قطورتر می‌گردد. هرچند اخیراً اصلاحاتی

ادامه فعالیت آنها با محدودیت‌هایی روبرو شده‌اند هرچند آمار دقیقی از میزان کاهش تولیدات صنایع نساجی در دسترس نیست ولی به دلیل رکود حاکم بر بازار و محدودیت‌های صادراتی روند فعالیت واحدهای تولیدی نساجی با اختلال روبرو شده است و این امر موجب کاهش حداقل ۳۰ درصدی تولید گردیده است. در این شرایط پیش‌بینی اینکه چه زمانی بازار به نقطه تعادل می‌رسد دشوار است ولی می‌توان گفت اختلال در روند فعالیت واحدها تا کشف واکسن و عبور از بحران ادامه‌دار خواهد بود هرچند بعید است به این زودی حتی با کشف واکسن، صنایع کشور به دوران پیش از کرونا برگردد.

با توجه به تشدید تحریم‌ها و افزایش نرخ

دلار وضعیت سرمایه‌گذاری‌های جدید و واردات

ماشین‌آلات چگونه است؟

آمارها به ما می‌گویند که در طی ده سال اخیر سرمایه‌گذاری صنعتی در کشور نرخ نزولی داشته است نسبت تشکیل سرمایه ثابت به تولید ناخالص داخلی که شاخص سرمایه‌گذاری نامیده می‌شود در طی سال‌های اخیر از ۳۰ درصد به ۱۹ درصد کاهش یافته و بنظر می‌رسد برای امسال باید شاهد نرخ نزولی بالاتری باشیم. این نرخ سرمایه‌گذاری به حدی است که حتی قادر به جبران استهلاک سرمایه‌گذاری‌های فعلی هم نیست.

عوامل مؤثر بر کاهش سرمایه‌گذاری جدید در صنعت نساجی علاوه بر تحریم بانکی و لجستیکی افزایش نا اطمینانی و افزایش ریسک سرمایه‌گذاری صنعتی و در کنار آن افزایش بازدهی فعالیت‌های سفته‌بازی از قبیل بازار ارز و طلا و ملک می‌باشد از طرف دیگر بخش عمده تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌ها به اتکای منابع بانکی می‌باشد و باتوجه به مشکلات و تنگنای نظام بانکی و فریز شدن منابع بانک‌ها و نیز جهت‌گیری سوداگرانه بانک‌ها به سمت فعالیت‌های زود بازده نظام بانکی فاقد اراده و توان لازم در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری‌های جدید می‌باشد.

نباید فراموش کنیم که کاهش نرخ سرمایه‌گذاری در صنعت نساجی موجب کاهش ظرفیت‌های این